

OGNISKO PRACY POZASZKOLNEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM – lata 60.

Najstarsze dokumenty, jakie dotyczą historii Ogniska Pracy Pozaszkolnej w Starogardzie Gdańskim, znajdują się w archiwum OPP. Sięgają one 1963 roku. Niestety nie są one kompletne (przede wszystkim te czki personalne). Na ich podstawie można jedynie stwierdzić, że OPP, nazywane wówczas Domem Kultury Dzieci i Młodzieży w Starogardzie, istniało już wcześniej, czyli przed 1963 rokiem (pisma nie mówią o powołaniu placówki, a o jej zmianie organizacji). Nie ma w dokumentach odpowiedzi na pytanie, kiedy powstał DKDiM.

W piśmie datowanym 17 czerwca 1963 r. czytamy:

„**Michał Piankowski**, nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 3, został przeniesiony z dniem 1.09.1963 r. na stanowisko **p.o. Kierownika Domu Kultury Dzieci i Młodzieży w Starogardzie Gdańskim.**”

Podpisał je inspektor szkolny Józef Januchta.

W innym dokumencie z tego roku (dokładnie: 24.06.1963 r.) czytamy: „**W związku ze zmianą organizacji Świetlicy Międzyszkolnej oraz Domu Kultury Dzieci i Młodzieży** począwszy od roku 1963/64 przewiduje się jedynie pół etatu na prace intendenta w świetlicy.”

Wcześniejsze istnienie placówki potwierdzają także pisma, w których jest mowa o pracownikach. Jedno z nich informuje, że sprzątaczką Świetlicy (Międzyszkolnej – podlegającej pod DKDiM – przyp. red.) była **Halina Olżyńska**; drugie, że „**Zofia Piotrkowska** pracowała w internacie Świetlicy Międzyszkolnej”, a umowę o pracę rozwiązano z nią z dniem 30 września 1963 r.; trzecie, że „**Ewelina Michałowska**, wychowawczyni Świetlicy Międzyszkolnej, 1 września 1963 r. została przeniesiona na stanowisko nauczycielki do Szkoły Podstawowej nr 1, a czwarte, że z dniem 30 września 1963 wygasł stosunek służbowy z **Leokadią Łacką**.”

Z pism tych wynika, jak wspomniano wyżej, że doszło do reorganizacji. Nie ma niestety mowy, na czym ona polegała. Stosunkowo spory „ruch personalny” świadczy jednak o tym, że Dom Kultury Dzieci i Młodzieży wraz ze Świetlicą Międzyszkolną w 1963 roku był już znaną i ważną nie tylko dla miasta, ale i powiatu placówką kulturalną.

Dokumenty z 1964 r. informują o dalszych zwolnieniach (tu na ogół w trybie przeniesienia do innej placówki) i zatrudnieniach.

Julianna Smuczyńska – wychowawczyni Świetlicy Międzyszkolnej została

przeniesiona 1.09.1964 r. na stanowisko Szkoły Specjalnej (pismo datowane 1.09.1964 r.);

Czesław Lux, kierownik Domu Kultury Dzieci i Młodzieży, 30 czerwca 1964 r. został przeniesiony na stanowisko nauczyciela do Szkoły Podstawowej Nr 3 w Starogardzie;

Anna Guenther – wychowawczyni Świetlicy Międzyszkolnej została przeniesiona z dniem 1 września 1964 r. w stan pozasłużbowy;

Danuta Kallas została przyjęta do pracy w Świetlicy Międzyszkolnej 16 sierpnia 1964 r. na czas nieokreślony jako wychowawczyni w wymiarze 36 godzin tygodniowo.

W piśmie Prezydium Rady Narodowej z dnia 22.09.1964 r., podobnie jak w pismach z roku ubiegłego, konsekwentnie stosuje się obie nazwy – Świetlica Międzyszkolna oraz Dom Kultury Dzieci i Młodzieży. Na podstawie pisma informującego o przeniesieniu Czesława Luxa do SP Nr 3 można wnioskować, że to on był przed Michałem Pieńkowskim kierownikiem DKDiM.

W 1965 r. nie ma zmian. Jedyne „**Zofia Deja** od 18 czerwca 1965 r. na czas choroby ob. **Stanek** przejmuje obowiązki sprzątaczkii”.

O działalności placówki mówią **pisma z roku szkolnego 1965/1966**.

Oto jak przedstawiał się wówczas zespół instruktorów w Młodzieżowym Domu Kultury i Młodzieży oraz pracowników Świetlicy Międzyszkolnej:

Czesław Jasnoch – instruktor od 15 listopada 1965 r. do 31 lipca 1966 r.

Bogusław Szykowski – instruktor koła krajoznawczo-fotograficznego

Krystyna Falkowska (od 1 września 1965 r. do 31 sierpnia 1966 r.) - instruktor koła gospodarstwa domowego w wymiarze 12 godzin tygodniowo

Halina Popławska – instruktor koła rękodzielniczego

Zygmunt Stubiński – instruktor koła modelarskiego

Maria Murawska – wychowawczyni Świetlicy Międzyszkolnej

Ewelina Michałowska – wychowawczyni Świetlicy Międzyszkolnej

W niektórych przypadkach podano okres zatrudnienia. Można założyć, że osoby, przy których nie ma tej informacji, pracowały w DKDiM, wcześniej.

„1 września 1965 r. - czytamy w umowie o pracę - **Brygida Ciechańska** została jako nauczyciel kontraktowy wychowawczynią (Świetlicy Międzyszkolnej – przyp. red.) w wymiarze 36 godzin zasadniczych.” Umowę podpisał Inspektor Szkolny Józef Januchta reprezentujący Prezydium Powiatowej Rady Narodowej Wydział Oświaty i Kultury. B. Ciechańska została przeniesiona z dniem 30 czerwca 1964 r. z posady nauczyciela Szkoły Podstawowej w Klonówce na prośbę wyrażoną w podaniu z dniem 31 marca 1964 r.

Rok szkolny 1966/1967

W roku szkolnym 1966/1967 zmieniła się nazwa koła Bogusława Szykowskiego - z koła krajoznawczo-fotograficznego powstało koło krajoznawczo-turystyczne. Określona została (mówimy tu o dokumentach) nazwa koła Czesława Jasnocha. Prowadził koło modelarstwa skutniczego.

Ewelina Michałowska, od 1 września 1966 r. do 31 sierpnia 1967 r. pracowała jako instruktor koła gospodarstwa domowego w wymiarze 12 godzin (rok wcześniej – mówią dokumenty – była wychowawczynią Świetlicy Międzyszkolnej). Prawdopodobnie pracowała i w świetlicy, i jako instruktor w DKDiM.

Świetlica Międzyszkolna była w tym czasie – sądząc po dokumentach - równie istotna, a może i nawet ważniejsza od DKDiM. Do pracującego w niej zespołu dołączyła w tym roku jako wychowawczyni **Henryka Stachowska**.

Zmieniła się nieco nazwa koła Zygmunta Stubińskiego – w tymże roku pracował jako instruktor koła technicznego w wymiarze 16 godzin tygodniowo.

Władysław Balicki (pojawił się po raz pierwszy w aktach) pracował jako instruktor koła plastycznego.

Rok szkolny 1967/1968

Pojawiają się nowe nazwiska zarówno w Świetlicy Międzyszkolnej, jak i w Domu Kultury Dzieci i Młodzieży.

Jako wychowawcy w świetlicy (po raz pierwszy w dokumentach) rozpoczęli pracę: **Rudolf Byczyński, Franciszek Jasiński, Irena Lux** oraz **Monika Machnikowska**, która została przeniesiona w związku z remontem Szkoły Podstawowej Nr 3 do Świetlicy Międzyszkolnej z dniem 2 września 1968 r. Mianowanie na wychowawczynię Świetlicy z dniem 4 kwietnia otrzymała **Danuta Kallas**.

Grono instruktorów zasilili:

Janina Śliwa (od 1 września 1967 r.) - instruktor pracująca w wymiarze 12 godzin i **Leon Ruliński** - pracował jako instruktor pracowni skutniczej. Zygmunt Stubiński prowadził w tym roku koło techniczne. Być może były to dodatkowe koło (w roku poprzednim prowadził koło modelarskie).

Rok szkolny 1968/1969

W nowym roku szkolnym w wymiarze 12 godzin tygodniowo zaczęła pracować **Irena Rakowska** – instruktor koła gospodarstwa domowego oraz **Lech Ćwiek** – bez określenia nazwy koła w dokumentach.

Do grona wychowawców dołącza **Bolesław Pałasz**.

Pod umowami o pracę od 1 września 1968 do 31 sierpnia 1969 r., podpisywał się inspektor szkolny mgr Zygmunt Lewandowski.

24 stycznia 1969 r. dodatki do wynagrodzenia otrzymali:

Michał Piankowski – kierownik;

instruktorzy:

Jan Schulz

Leon Ruliński

Lech Ćwiek

Władysław Balicki

Zygmunt Stubiński

Irena Szulca

Brygida Miszewska

Wytłuszczono nazwiska osób, których nie wymieniano w poprzednich dokumentach, a – z racji przyznanych dodatków – musiały pracować w DKDiM sporo czasu. Ta uwaga nie dotyczy Ireny Szulca, która została zatrudniona w 1968 roku, o czym mówi pismo z dn. 11 października 1968 r.: „Technikum Ekonomiczne wyraża zgodę na dodatkowe zatrudnienie Ireny Szulca w Powiatowym Domu Kultury Dzieci i Młodzieży. Irena Szulca została zatrudniona z dniem 1 września 1969 r.”. Ciekawa w tym piśmie jest nazwa: „Powiatowy Dom Kultury Dzieci i Młodzieży”. Zapewne popełniono błąd, gdyż taka nazwa nie występuje w żadnym innym dokumencie.

Rok szkolny 1969/1970

Irena Dziewiątkowska została zatrudniona na okres próbny od 1 lutego 1969 r. na stanowisku sekretarki.

Powiększył się skład zespołu instruktorów. **Stanisław Karbowski** zaczął pracować jako instruktor orkiestry dętej, **Bożena Kuligowska** – jako instruktor kółka tanecznego, **Edmund Kropidłowski** – instruktor pracowni ogólnotechnicznej.

W dokumentach zostały także określone nazwy kół. Janina Śliwa pracowała jako instruktor pracowni gospodarstwa domowego, a Lech Ćwiek - kółka fotograficznego.

Teresa Klimas z dniem 1 września 1970 r. została mianowana na wychowawcę Świetlicy Międzyszkolnej, ale 12 października 1970 r. została przeniesiona do Szkoły Podstawowej Nr 3. Wychowawcą Świetlicy była też **Danuta Kallas**.

W jednym z pism Prezydium Powiatowej Rady Narodowej Wydział Oświaty „20 kwietnia 1969 r. rozwiązał z ob. **Martą Sławińską** umowę o pracę w charakterze sprzątaczkii w Stanicy Harcerskiej”. Z dokumentu wynika, że **Stanica Harcerska** również podlegała pod DKDiM.

O problemach, jakie istniały w budynku Świetlicy Międzyszkolnej i DKDiM świadczą... upomnienia i inne pisma.

Upomnienia otrzymały 10 listopada 1969 r. **Helena Stasiewska** oraz **Alicja Klejna** za wykorzystywanie dzieci do noszenia węgla, natomiast **Zofia Deja** – sprzątaczką zatrudnioną w okresie od 1 października 1966 do 30 kwietnia 1969 r., „nie stanęła do pracy z przyczyn nieznanych”. Na własne żądanie odeszła Janina Dziewiątkowska: „Zaświadczenie. Janina Dziewiątkowska odchodzi z placówki na własne żądanie ze stanowiska sekretarki DKDiM z dniem 30 kwietnia 1970 r.”. Pismo podpisał kierownik DKDiM **M. Piankowski** (Pieńkowski?) 30 kwietnia 1970 r.

Z tego okresu zachował się album ze zdjęciami pracowni fotograficznej, ale dotyczy on tylko lat 1968/69. Zaprezentowane zdjęcia pochodzą z tego albumu.